

Regeringen
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.jl@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över slutbetänkande SOU 2025:82 Sysselsättning och boende på landsbygden

Er beteckning: LI2025/01360

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län tillstyrker samtliga förslag i slutbetänkandet.

Bör investeringsintensiva jordbruksföretag i aktiebolagsform kunna ges förvärvstillstånd utöver dagens regelverk?

Direktivets syfte är att förbättra tillgången till externt kapital för investeringsintensiva jordbruksföretag samt att det finns goda förutsättningar för investeringar och ägarskiften vilket bedöms bidra till ökad sysselsättning och en levande landsbygd.

Länsstyrelsen i Hallands län menar att en utökad möjlighet för vissa aktiebolag att förvärva viss jordbruksmark inte överväger de risker det får för ägarstrukturen i svenskt jordbruk och jordbrukets utveckling i Sverige. Huvudskälen mot en utökad möjlighet för vissa aktiebolag är bristande konkurrensneutralitet mellan lantbruksföretagen.

Länsstyrelsen menar att ett ökat ägande av jordbruksmark i juridisk person inte kommer att lösa jordbrukets problem vilka ofta beror på bristande lönsamhet. Om lagen öppnar upp för juridisk person att köpa svensk jordbruksmark då kommer sannolikt markpriserna stiga ännu mera vilket gör att unga lantbrukare får ännu svårare att starta som lantbrukare och köpa gårdar. Priserna på jordbruksmark skulle då kunna öka kraftigt och bidra till snabbare utslagning av små och medelstora lantbruksföretag.

Risken är även stor att stora bolag köper upp svensk jordbruksmark vilket leder till att fler svenska lantbrukare får arrendera marken de brukar. Stora bolag kan sedan ha ett begränsat intresse av att investera i en kapitalkrävande jordbruksproduktion.

Länsstyrelsen anser det positivt att utreda möjligheten till att ge jordbruksföretag stöd genom statliga kreditgarantier före att ändra i jordförvärvslagen. Kanske behöver även den neutrala företagsbeskattningen ses över då den ofta missgynnar nya lantbrukare. Nya lantbrukare har ofta ett begränsat räntefördelningsunderlag i enskild firma vilket kan ge en orimligt hög skattesituation. Det är en stor utmaning för unga som vill starta eller ta över jordbruksföretag att klara den initiala kapitalinsatsen. Särskilt utmanande är storleken på kapitalinsatsen i relation till risk och lönsamhet. Länsstyrelsen kan inte se att dessa problem minskar bara för att en del av marken ägs i bolagsform.

Länsstyrelsen vill även framhålla skogens betydelse för lantbruken, att skogen många gånger är en viktig finansieringskälla för lantbrukets investeringar, inte minst i animalieproduktionen. Därför är det inte önskvärt att aktivt stimulera till att skogsmark skiljs ifrån jordbruksmark vilket blir konsekvensen om endast jordbruksmarken skulle få förvärfvas av bolag.

Behöver bestämmelserna om jordförvärvstillstånd i glesbygd anpassas till dagens förhållanden?

Direktivets syfte är att utreda om och när förvärvstillstånd bör krävas av fysiska personer i glesbygds- och omarronderingsområden. Utredningens förslag gällande glesbygdsbestämmelser tillstyrks.

I Halland finns några glesbygdsområden vilket har ansetts positivt för att inte alla gårdar i dessa områden ska bli fritidshus. En levande landsbygd kan man endast få med bosatt befolkning.

Länsstyrelsen anser det positivt om kravet på förvärvstillstånd tas bort för anhöriga i rakt uppstigande led som föräldrar, mor- och farföräldrar och syskon. Dessa ansökningar är onödiga.

Länsstyrelsen anser att det är bra om man tar bort kravet på inlösen skyldighet.

Bakgrundsinformation

Länsstyrelsen i Hallands län har tidigare under året även lämnat remissvar på utredningen SOU 2024:73 Juridiska personers förvärv av lantbruksegendom genom testamente.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med handläggare Ingvor Johansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Kristin Ovik medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.